

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МОЈА ОКОЛИНА

Општи циљеви прве тријаде за наставни предмет Моја околина

- Оспособљавање ученика за разумијевање међусобне условљености и повезаности природних и друштвених процеса те активно и самостално учешће у друштвеном животу средине у којој живи;
- развијање истраживачких активности ученика у циљу учења и самоучења;
- развијање когнитивних способности, аргуменације, критичког и стваралачког мишљења о природним и друштвеним процесима у околини;
- развијање свијести о личном и групном идентитету као услова за заједнички живот и уважавање свих чланова заједнице;
- развијање еколошке свијести и љубави према природи.

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- упознавање са врстама саобраћаја и саобраћајних знакова;
- развијање саобраћајне културе ученика као активног учесника у саобраћају;
- стицање основних знања о карактеристикама рељефа, мјеста и околине;
- проширивање знања о предузећима и установама у мјесту и ближој околини;
- развијање позитивног и толерантног односа према идентитету других људи те уважавање различитости без обзира на националну, вјерску, полну или било коју другу припадност;
- усвајање знања о оријентацији у простору;
- проширивање основних знања о мјерењу времена (дан, сат/час, минут), те о употреби календара;
- развијање свијести о условљености природних појава;
- развијање научног погледа на свијет;
- уочавање и усвајање знања о животним процесима развоја биљака и животиња;
- разликовање група животиња те уочавање међусобних односа међу њима (ланац исхране);
- развијање љубави и правилног односа према биљном и животињском свијету;
- развијање свијести о најчешћим загађивачима у околини и значају сталног чувања и бриге за животну и радну средину;
- упознавање са основним знањима о органима за дисање, те честим болестима код дјете као и начинима заштите здравља;
- развијање свијести о значају редовне посјете породичном љекару и стоматологу;
- активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјељењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Редни број	Наставна тема	Оквирни број часова
1.	Саобраћај	7
2.	Изглед мјеста и околине и рад људи	13
3.	Оријентација у времену и простору	7
4.	Нежива природа, појаве и материјали	18
5.	Животињски и биљни свијет	13
6.	Екологија	5
7.	Човјек и здравље	7
8.	Пригодне теме	2
УКУПНО		72

Наставна тема - САОБРАЋАЈ (7 часова)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознавање са врстама саобраћаја и саобраћајних знакова; - развијање саобраћајне културе ученика као активног учесника у саобраћају. 	
Исходи	Садржаји
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни врсте саобраћаја и саобраћајних средстава; - разликује путничка и теретна превозна средства; - објасни појмове: жељезничка и аутобуска станица, аеродром, лука (пристаниште), ред вожње, перон, колосјек, кондуктер, машиновођа, возач, пилот, стјуардеса, посада, капетан; - опише културно понашање путника у саобраћају; - идентификује опасности на путу; - објасни правилно поступање у случају да види саобраћајну незгоду/несрећу и слично; - разликује саобраћајне знакове: опасности, обавјештења и изричитих наредби; 	<p>Врсте саобраћаја</p> <p>Опасност на путу</p> <p>Саобраћајни знакови</p>

<ul style="list-style-type: none"> - објасни подјелу саобраћајних знакова; - опише саобраћајне знакове; - објасни важност саобраћајне повезаности у мјесту и околини; - упоређује саобраћајне знакове; - предложи мјесто гдје је потребан саобраћајни знак у мјесту и објасни разлоге за то. 	
Наставна тема - ИЗГЛЕД МЈЕСТА И ОКОЛИНЕ И РАД ЉУДИ (13 часова)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стицање основних знања о карактеристикама рељефа мјеста и околине; - проширивање знања о предузећима и установама у мјесту и ближој околини; - развијање позитивног и толерантног односа према идентитету других људи те уважавање различитости без обзира на националну, вјерску, полну или било коју другу припадност. 	
Исходи	Садржаји
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочи и препозна облике рељефа ближе околине; - изради модел рељефа (брдо, равница, долина...); - разликује равницу, брдо и планину; - именује подножје, стране и врх; - истражи шта све обухвата видик са различитих стојишта у мјесту и околини и представи резултате свог истраживања; - разликује долину и клисуру; - именује воде у мјесту и околини; - разликује текуће и стајаће воде; - објасни појмове: извор, врело, поток, ријека, лијева и десна обала, ријечно корито и ушће; - објасни начин одређивања лијеве и десне обале; - упореди и опише ток равничарске и планинске ријеке; - разликује ријеке, баре и језера; - именује већа и мања насеља у својој околини; 	<p>Облици рељефа ближе околине</p> <p>Воде у мјесту и околини</p> <p>Насеља моје околине</p>

<ul style="list-style-type: none"> - анализира разлике између села и града; - објасни начин одређивања лијеве и десне стране улице; - предложи активности које нас доводе до проналаска жељене адресе; - објасни како се можемо оријентисати у неком насељу; - упореди карактеристике равничарског и планинског села; - наведе карактеристична занимања у мјесту и околини; - самостално закључује о значају одређеног занимања у мјесту и околини; - истражи које производе размјењују људи са села са људима који живе у граду; - објасни значај фабрика и предузећа за мјесто; - разликује културне, просвјетне и здравствене установе у мјесту; - разврста културне, просвјетне и здравствене установе у мјесту и околини; - именује вјерске објекте у мјесту; - разликује појмове црква, манастир, цамија; - препознаје знакове на вјерским објектима; - објасни намјену вјерских објеката и споменика; - опише правила понашања у вјерским објектима; - наведе најзначајније датуме и манифестације у мјесту и околини који су важни у обиљежавању традиције народа који ту живе; - прикупи податке о историјским споменицима у мјесту; 	<p>Занимања људи у мјесту и околини</p> <p>Предузећа и установе у мјесту и околини</p> <p>Вјерски објекти и културни споменици у мјесту и околини</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - објасни значај тла за живот биљака, животиња и човјека на Земљи; - објасни појам плодног земљишта; - наведе примјере како човјек повећава плодност земљишта; 	Земљиште
<ul style="list-style-type: none"> - класификује различите материјале; - разликује природне и вјештачке материјале; - објасни разлике између еластичних и пластичних материјала; - разликује поријекло материјала (природни и вјештачки); 	Материјали и њихова подјела
<ul style="list-style-type: none"> - објасни начине обраде материјала; - опише како се материјали могу комбиновати и користити за различите намјене; 	Намјена материјала
<ul style="list-style-type: none"> - експериментом утврди и опише дјеловање топлоте на различите материјале, - објасни везу између различитих својстава материјала и њихове употребне вриједности; 	Дјеловање топлоте на материјале
<ul style="list-style-type: none"> - идентификује предмете који раде на струју; - објасни појаву електричне проводљивости, - наведе материјале који проводе електричну струју; - објасни кориштење батерије и опасности од струје; 	Електрична енергија
<ul style="list-style-type: none"> - идентификује различите начине и врсте кретања; - објасни како се ко креће; - наведе примјере гурања, вучења и котрљања тијела; 	Кретање тијела

<ul style="list-style-type: none"> - наведе главне дијелове биљке; - објасни основне функције дијелова биљке; - опише временску динамику промјена у развоју биљке од сјемена до плода; - наведе примјере размножавања биљака; - експериментално испита и утврди како се биљке хране; - објасни процес стварања кисеоника; 	<p>Дијелови биљке</p>
<ul style="list-style-type: none"> - наброји обиљежја животиња; - објасни по чему се разликују животиње околине (изглед, начин исхране, станиште, начин размножавања, начин кретања, брига о себи); - истражи занимљивости о животињама и презентује их пред одјелењем; - анализира сличности и разлике међу животињама; - наведе примјере како дишу животиње; 	<p>Животињски свијет околине</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује подјелу домаћих животиња по групама; - објасни подјелу домаћих животиња према грађи тијела; - наведе и објасни разлику између копитара и папкара; - опише изглед појединих домаћих животиња; - класификује домаће животиње на основу различитих особина; - опише начин исхране и бригу о здрављу домаћих животиња; - објасни улогу ветеринара у бризи за здравље животиња; - објасни користи од домаћих животиња; 	<p>Домаће животиње</p>
<ul style="list-style-type: none"> - наведе дивље животиње шуме и ливаде; 	<p>Дивље животиње</p>

<ul style="list-style-type: none"> - објасни подјелу дивљих животиња на дивљач и звијери; - опише дивље животиње; - објасни понашање дивљих животиња у појединим годишњим добима; - објасни зависност дивљих животиња једних од других у ланцу исхране; - наброји птице околине; - опише изглед и грађу тијела птице; - објасни начин живота птица у околини; - разликује птице пјевачице и птице грабљивице; - објасни сеобе птица у топлије крајеве; - објасни међусобну повезаност биљног и животињског свијета околине. 	<p>Птице</p> <p>Јединство живе природе</p>
<p>Наставна тема - ЕКОЛОГИЈА (5 часова)</p>	
<p>Посебни циљ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање свијести о најчешћим загађивачима у околини и значају сталног чувања и бриге за животну и радну средину. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржаји</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни посљедице загађивања воде, ваздуха и земљишта; - наброји начине заштите од загађивања воде, ваздуха и земљишта; - идентификује проблем очувања шума; - предложи начине очувања шума; - објасни појам равнотеже у природи; - објасни појам резервата, ботаничких башти и националних паркова; - активно учествује у обиљежавању еколошких датума; - изради план активности за обиљежавање еколошких датума; - анализира предузете активности и њихове резултате. 	<p>Загађивање воде, ваздуха и земљишта</p> <p>Најважнији еколошки датуми: Међународни дан заштите биљака, Свјетски дан заштите животиња, Међународни дан заштите разноврсности живих бића на планети Земљи (биодиверзитета)</p>

Наставна тема - ЧОВЈЕК И ЗДРАВЉЕ (7 часова)

Посебни циљеви:

- упознавање са основним знањима о органима за дисање, те честим болестима код дјете као и начинима заштите здравља;
- развијање свијести о значају редовне посјете породичном љекару и стоматологу.

Исходи

Садржаји

Ученик може да:

- именује органе за дисање;
- објасни улогу органа за дисање;
- именује најчешће појаве које угрожавају органе за дисање;
- објасни мјере заштите органа за дисање;
- именује најчешће заразне болести и њихове симптоме;
- опише повезаност хигијенских навика и здравља;
- објасни начин преношења заразних болести (додир, слина, крв);
- објасни заштиту од заразних болести и превентиву;
- објасни важност редовне посјете стоматологу и породичном љекару;
- разликује намирнице биљног и животињског поријекла;
- препознаје здраве намирнице;
- објасни пирамиду исхране;
- објасни посљедице нездраве исхране;
- именује храну богату витаминима;
- у школу доноси воћне ужине;
- објасни појам разноврсне исхране;
- састави седмични јеловник здраве хране;
- презентује свој избор.

Органи за дисање

Чување здравља од заразних болести

Исхрана

Наставна тема - ПРИГОДНЕ ТЕМЕ (2 часа)

Посебни циљ:

- активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјелењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања

околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи.

Исходи	Садржаји
Ученик може да: - на основу искуственог учења описује, објашњава, износи своја сазнања и утиске, даје нове приједлоге, демонстрира.	Посјете и излети: посјете позоришту, биоскопу, пољопривредном имању/добру, културно историјском споменику, вјерском објекту и слично